

به یارمه تی نه سینداریه فی گشتی روهنیری لاولانی
فاوجهی کوردهستان له هه پاپ دراوه

که مال سه عدی

چیرۆک

دون بوون

چيروڪ

چيا

وون بوون

که مال سه عدي

پیش کشه به -

- باو کم
- :ایکم
- دایکی ژاله و چیا

دون بوین

ئەم جىھانە گەورە يە پۈتە مۆلگاي چۆرە ما مرقۇف ، ھەر يەككى
ناو و ناتۆرە پەكيشيان بە سەردا سە ياوہ ۰۰۰ بە ھەندىكىيان دە ئېن
شېت و ھەندىكى تر ژېر ۰۰۰ يان گە مژەل و ساويلگە و
شتى تر ۰۰۰۰

زۆرم بېردە گەردەوہ بە لام بېن سوود بوو ۰۰۰۰

« واديارە بە سانايى ناگە مە ئە نجام ا »

بە پىرئىكەرت بە يانپەكيان زوو ، ھېشتان خۆر پەنگە زەرە
زېرپىنەكەي نە بە خشىبووہ ناسمان ، پىم كەوتە بازارپ •

مەرقۇمىكى بالاپەرز ، وەك شىتىكى لى وون بوو پىت ، لەوسەرى
مە قامەگە بە خىترايى دە ھاتە ئە مسەرى تر يان و سە پىرئىكى ناسمان
و دووايش زەوى دە کرد و ئەو كات بە ھەمان خىترايى دە گە پراپەوہ
بە بوچۆرە بەردەوام بوو •

لەسەرەتادا وامزاني شىتىكى لى وون بووہ ، بۆپە بىر پارمدا
بارمەتى بەدەم و لەگەلى بگە پىم •

كاپزا ئەم كاتەت باش ؟

ھېچ وەلامى ئە دامەوہ •

– لى ئى ناگىر پىت ۰۰۰ بە كىك شتى لى وون پىت ، ھۆشىشى وون
دە پىت و ناگاي لەگەس نا پىت •

دووبارەم كەردەوہ : –

– كابرا چىت لى وون بووہ ؟

چاوە پىچى وە لامىم نە کرد و بەردەوام بووم لە قسەدا :

پىتو پىستىت بە يارمەتى نىہ ؟ ۰۰۰۰ ديارە شەرم دە كات ، واچاگە
بە بېن پىرس لەگەلى بگە پىم ۰۰۰۰ پىتگومان بە دووگەس ھەر

مهیدوزینه وه *

منیش له گه ل نهو کهوتمه سه فامه روای شه قامی ناشتی .....
زور ماتم و چووم ، نه له ناسمان وه نه له سه زه وی هیچی وام
نه بینی که مافی نه می به سه ره وه دیار بیت، بویه بر پارم دا به چی ی
بهیلم و زیاتر یار مه تی نه دم *

پیش نه وه ی پانی شه قامه که بیوم مرزفتکی تر به پا کردنتسکی
که رویشکانی خوی که یانده لام و دهستی کرد به قاقای پتکه نیه و
هر نه یپرانده وه ..... پروم تن کرد و پتم گووت :

ناکات تو دوز بیته وه ..... نیمه شو نه وه نده بین په وه ماندوبوین ؛
زیاتر له پر مه ی پتکه نینی دا ..... نه وه تدهش لیم نزیك که وتبۆوه
هر نه وه نده ما بوو بمخاته تامه زی *

سهرم لوی سوپما ..... کهوتمه بیر کردنمه : (نه ده یناسم
نه ده مناسیت . که چی به پتکه نیه یه وامیه روم قوت بوته وه .....)
وام به باش زانی که زله په کی له وزینه یی سه ره وینمه بنا گوئی و
پتکه نیته که ی پره تهنم ..... نه مکرده که م تر خه می به ده سه
قورسه کانم زله په کی موسته حه قم لیتدا ..... هر خوشی له گووره
نه برده ..... !

(ئیشیککی خراپم کرد ..... به لام وامنه کردبا له کۆلم نه ده بووه)
ته بخاره شهان زیاتر له چاران دهستی پتکرده وه و به ده سه کانیشی
ئیشاره تی بووه دام .....

(چی لیم ده وچی ..... بوچی ماتم دوو چاری چی سووم ؟ ! وام
به باش زانی که چند زله په کی له سه ره یه کی لیبدهم مه تا باش که رمی
بگاتی و به روکم به ریدات ..... دوو باره و سنی باره م کرده وه .....)

هر لیم ده داو زیاتر پیکه نینه که ی که رم ده گرد ۰۰۰ تا وای لیهات
دهسته گانم توانای وه شانندی تیا نه ما ۰۰ له حزمه تی دهسته گانم
له قاقای پیکه نینم داو نه مده زانی به خوم پینده که نم یان به وان
نه و چاره یان نه ویان دهستی کرد به کریاتیکی به ته ورم و خوی
زله ی له روومه ته گانی ده دا

به دیتنی نه م دیمه نه سهیره زیاتر پیکه نینم ده هات و ده مه و یسه مته
دیچ نه بیت پیکه نینه که م بوه ستینم و به ری ی خومدا پر دم ، که چی
زیاتر ده نگم به رز ده بووه .

(بو له خوی ده دات ۰۰۰ بو ده گریه ت ۰۰ بو به دهستی من گریانی
نه ده هات تیتستاش به م نه رنه زلانه ی خوی به گور فرموسه
له چاره گانیدا ده چوریته وه ۰۰۰۰) نه م بیرانه نه یانده هیتت
پیکه نینه که م بوه ستیت ۰۰۰ که ونه موه گنزه نی بیر کردنه وه و
ناگام له وه نه بوو که کومه لیک منالی پاللاوه فرژی چه قناوه سوو
ده وره یان داوم ۰۰۰ هه رنه وه نده مزانی ده ستیان کرد به چه پله و
هوی ما ۰۰۰ هوی ما ۰۰۰ حنه قاقا ۰۰۰۰

وای لیهات که هیچ ناگام له خوم نه مینیت و پیکه موه جیهاتیکی
تره وه ۰۰۰ جیهانی وون بووه کان .

میشکم پر بیو ، سه رم لی شیوا سوو ، خوشم نه مده زانی
شیتیم یان هاللم ۰۰۰ نه که ر عاقلیم بو چه پله م بیوتیده دن و
هوی هام بو ده که ن ۰ و ۰ وه نه که ر شیتیش بم ، چو ن تاتیتستا
به خوم نه زانیوه ۱۹

بیری نه م شتانه م ده کرده وه ۰۰۰ منالانیش به رده و ام پرون ۰۰۰۰
زنجیره ی بیر کرده وم پچرا ۰۰۰ له که لیان که و تمه چه پله پران

د هغوی مانگریدن لا چه قاناناً . . . . شیتنه . . . . شیتنه . . . . چه نند
پیاوړه گه نښې بازاره بوون ، دهورمیان داپوین و نه یاندم زانسی
کانه مان شیتنیو . . . . له ناگاوه قوتاییه کم بڼه پیداوو ، غسوا
خپری بنوسیت ، باوهشی بهزه یی بوکرسته وده و خپوی کرد به ناو
چاوی خدکه که و لیم هاته پتیش و گووتی :

ماموستا . . . . نه وه توی . . . . خیره که وتویعه ناو باوهشی شتم
دوروشیتنه و سه ژزاری شم چه ماومره ؟

پر و له نه کهر توش دوور نه که ویته وه ، وه کو من وون ده بیت و
خوت نانا سیته وه . . . . نه وه ترمنت ناسیه وه و پرگارت کسردم
به لام تر وون بیت کی ده تناسیته وه . . . . هر وه کو شم ، دوو ویله
ده بینیت ، تاویان به شپت ده کرده وه ، ژورج نه ما برو ناوی منیش
بچیتنه پانیمان وله بیرخوم ببه نه وه ، هر وه کو نه وانه یان له بیرخو
پر دونه وه . . . . یه کیان به خوشی نازاتیت چی لی وون بووه !
به لام من ده زانم چی لی وون بووه ، منیش هه مان شتم لی
وون بوو ، به لام تو بووت دوزیمه وه . . . .
قوتاییه که به سه رسامیه وه :

— چوڼ ماموستا چی لی وون بووه !؟

— وون بووه و خوی نادوزیتنه وه .

۱۹۸۳

له ژماره « ۹۶ » ی گؤقاری به یان بلاو کراوه ته وه

سینا

۱

هاوینتیکی دوورو دریتژ چاوه پروانی پتگه یستنی باخچه ساواکه یان
 بوون ۰۰۰ هموو نیوارانیتک باسی هات و نه هاتی ساله که یان
 دوو باره و سی باره ده کرده وه . هتا وای لپهاتبر منالانیشیان
 له جیاتی لای لایه بهم قسانه وه نه وزه یان ده دا ۰۰۰۰

۲

باخچه پتگه شت ۰۰۰۰۰۰۰۰ ۲

هموو به یانیا تیک که به ره و باخچه که یان ده چوون بۆل تکرده وه ی
 بهر و بهر پتگه یشته که ی ، ده یاندیت نه و شتانه ی ده ست بدهن بۆ
 خوارمن قر تندر او و پتگه کراوه ۰۰۰ نه وه ی کالیش بیت
 به پرکیه وه ماوه ۰ ته تانست نه و شتانه ی که له ژتسر لمیش
 هاردر اهوره وه ، سچوروی به ده پر خزی که یاند بونی و له ت و پاتی
 کرد بوون ۰۰۰ نه وانه ی به ده سه وه ما بوون نه نیا کرد وه تاوپه
 پاپزه پکان بوون ، که تسوله یان وه ل لاواوه ده ستیان خستبووه
 گهرده نی تاشه به رده گانی نه و قه دیاله و به ره و لیواری پروو باره که
 دریتژ بیوونه وه ۰۰۰ باس باسی گودو بوو ، که شانه های ساله نه م

ئاواييه شتى وه هاى به خۆيه وه نه ديتبوو . له وانه يه به پنجىكى
خيزايتك گوزمران بكات . كه چى كودووه كانيشر گوليان ده گرت
و هه لده وه رين . زورجاران دلى خويان ده دايه وه و ده يانگوت :
- بهرى سه ره تا بۆه ئوه رينه ۰۰۰ دووايى باشر ده بيت .
ماوه پهك به سه رچوو ۰۰۰ بگره گولگرتنه وه كه شى به خۆيدا
نه ديتوه .

ئهم هاوينه لهم باخچه يه زياتر هيچى تريان شك نه ده برد بۆ
دايبن كردنى پتويستيه كانيان له ته ماته و ميوه . بۆيه پتويستى به
چاره سه ريهك هه بوو .

بپارياندا ، شه ويك بچنه ژووانى سيخوره كه
رۆژ ناوابوو ۰۰۰ تاريكى چارۆگه ي به پرووى ئاواييه كه دادا .
به خيترايى نانيان خاردو به ره و زهوى نزار كه وتنه پى .
له گه ل كه يشتنه جى ، چالتيكيان له به رده رگاي په رژينى باخچه كه
هه لكه ندو به پووش و دپك و دال سه ريان گرت .

به وهيوايه سيخوره كه له كاتى هاتنه وهيدا بكه ويته ناوى و به دار
بكه ونه گيانى و توڤه ي ئهم زياته زوره ي لى بكه نه وه .

- كوشتنى سيخورپيش خسراپ نيه ۰۰۰ گوشته كه ي خوشه !
ماوه يه كيش بوو گوشتيان نه خواردبوو ، چونكه ته نيا چوارسه ر
ناژه لى شيردارى بيچوداريان شك ده برد ، نه وانيش له بهر
ماست و په نيره كه ي ده ستيان لى به رنه ده بوو .

پاوه شكارپيش هه رهيچ ! ئهم ساليان پياوه كانى ئاوايى خولياى

چه لتوك پاندن ببون و به لاي پاوه شكاريدا نه ده چوون .
بيرى ئهم شتانه يان ده كرده وه ۰۰۰ شه ويكى سامناك بوو ۰۰۰

لسورەى گورگت و قيرەى بۆق و خورەى ئاوو خشەى گياوگۆل و خشپەخشپى كەرويشكە كىويانىش تىككەل بەيك ببون و شەویش ھەرنەدەپرايەوہ .

پلكە ئايش و بايزى كاكە براش لەناو كەندەلانى تەنگە بەوہ كەئى بنار پەرژينەكە خۆيان خزاندىبووہ باوہشى يەكتەر و بەھەردوو دەست ميشولەيان لە دەمو چاويان پاس دەكرد .

ئەم شەوہيان ھەتا بەيانی خەونەخزايە چاويان . . . . ئاسمان تاريك و پۆن بۆوہ . وەكو سينخوړ شتېكى لەم ژوانگرتنسى پلكە ئايش زانبييت ، ئەم شەوہيان ھەر بەولاشدا نەھات . بەناھومئىدى گەرانەوہ ئاوايى .

ھەرچۆن بييت ئەم پۆژەشيان بەپۆار كوردنى توتتەكە بەسەربرد . خۆسەر ئيشەى توتتیش لە مەسەلەى سينخوړەكە پيسترە ! ھەموو پۆژيكت بۆلەيان بوو لەدەست مامسۆفى ، لەسەر جۆگەكانياوہكەى ژوور باخچەكەى مامسۆفى . . . توتتەكەى ھەتابلئى سەوزو جوان و گەلاپان يوو ، بەلام تۆ بلئى لەكاتىكى وەھادا ئاويان لەسەر نەگرنەوہ كە بييتە ھۆى ووشك ببون و تيزبوونى ! !

ئەمەشيان ھەرخوا بەخۆى دەزانئيت ، چونكە مامسۆفى بيانسوو بەتپى خۆى نەگريت !

ئىوارەداھات . . . پلكە ئايش و بايزى كاكە برا نانيان خوارەو دووبارە بەرە و باخچەكەيان كەوتتەپۆى . . . بەلام ئەنجارەيان سەگە بۆرەشيان لەگەل خۆيان برد . . . سەگە بۆرە مەگنر بيچوى بەشكۆنەبييت : نيچير لەدەمى شير دەردئيت . بەمجۆرە خۆيان گەياندەجئ و كەوتتەوہ ژووانى ،

پلكە ئايش پووى كرده بايزى كاكە برا و پئى گوت :

— نه گەر نه مجاره سه گه بۆره سيخوپره كه مان بۆبگريت ، به يانسی خواردنی گۆشتيشمان ده بيت و مالی ناواييش له م خواردنه خوۆشه بيپهش نابن ۰۰۰۰ نه و دو مانگه ی ماويشه به شی نيمه ته ماته و ميوه مان ده بيت .

نه ستيره كان ئاسمانيان ته نيپۆوه و چاره پيی ده ركه وتنی مانگه بون . پلكه ئايشيش خه و چاوی ده برده وه و نه رمه باوشکی ده هاتی ۰۰۰ له پر سه گه بۆره لووره يه کی ليوه مات و خوۆی هه لكو تايه ناو باخچه كه و كه وته هه په خه پ كردن ۰۰۰۰

پلكه ئايش راچله کی ! ده تگوت له هه وت باری خه و دا بووه .

مشتی ناوی به چاوی دا کرد و ده سستی دایه دار به پروه به تره لوژه که ی ته نهشتی و بايزی کاکه براشی به ئاگه هینا و به دوو قۆلی که وتنه گیانی سيخوپره که . هه په خه یی سه گه بۆره شس نه ژنۆی سيخوپری شکاند بوو . زۆری نه ما بوو ئاسمان پرووناك

بيپته وه . ۰۰ سه گه بۆره خوۆی له سيخوپره که کيشايه وه ، بۆ نه وانی به چن هيشت ۰۰۰ سه گه بۆره زۆر پاره شکاری پي کرابوو ، بۆیه شاره زاييه کی ته وای وه رگرتبوو ، نه يده ويست گۆشته کی پيس بکات ۰۰۰۰۰ به لام هينده ی پينه چوو سيخوپری به دفر

تاهزی له گیان دابوو خوۆی راشه قاند و په رتيکی تيژی له پلكه ئايش گرت و به باله شوپره ی خست و بۆی تن قووچاند . هه رچه نده پلكه ئايش له به رتيش و نازاری قۆلی ئۆقره ی نه بوو ، به لام قهت پرگاره بوونی نه م تهپيره ی له بير نه ده کرد . باهزی کاکه براره ، زۆر خه مگين بوو به زامدار بوونی دایکی ، به خه مناکیه وه پيی گوت :

قۆلنكیشت له سهردانا و هیچیشمان به هیچ نه کرد!
 پلکه نایش به زهرده خه نه به كه وه پئی گوت :
 - رۆژه . ئه وهی ئیتمه ویستمان هاته دی ، ته نیا له خواردنی
 لاشه كه ی پئی بهش بووین .
 بایز به سه رسوزمانه وه :
 - چۆن دایه گیان ؟
 پلکه نایش له بایز هاته پیش و دهسته زامداره كه ی خسته سه رشانی
 و پئی گوت :
 - كورم زامدار بوونی قۆلم به فیرو نه چوو! بزانه هه تا ئهم هاوینه
 ده بریتته وه جارێکی تر شوینه واری ئهم سیخوره نابینینه وه . . . . .
 واما ن لحنه دا ، وازوو له بییری بکات .
 باخچه كه شمان هیشتا ساوايه و به بهریه وه ماوه گۆلی نـسـوتـی
 ده گریته وه و بهشی ههرسی مائی ئاوايه كه مان بهرده گریته .
 - ۱۹۸۳ / ۱ / ۲ -

تییینی : -

له ژماره (۱۶) ی گۆفاری (کاروان) بلاو کراوه ته وه

له چا پښخانه مي که و بازا اندا

یەكەم جار بوو پڤی بکه ویتته شار ۰ ئەم پوژەیان لە یەكێك له
ئوتیلەکانی نزیك قەیسەری دابەزی بوو ۰۰۰ بەیانی زوو
لەخو هەلسا ۰۰۰۰ وای بەباش زانی بچیتە مزگەوتی گەرەو
نوژی بەیانی لەویدا بکات و ژەمی بەیانی لە خەم بخات ۰۰۰
بازاریکی کشر و مات ۰۰۰ لەم سەر و ئەوسەری شەقامەکان لە
عەرەبانجیە نوکا و فرۆش و نیسکی ن فرۆشەکان و تاک و توکیش
چایەچی گەرۆک و مرۆفی سەلتی وەکو ئەو زیاتر هیچی تری لێ
بەدی نەدەکرا ۰۰۰۰

هێمنی و ئاسودەیی بانی بەسەر شارددا کیشابوو ۰۰۰۰
چەند هەنگاویکی مابوو بگاتە لای مزگەوتەکە ، دەنکی قاسپە
کەوی چیاپی خۆی هەلکوتا ژوورۆچکە ی گوێچکەکانی ۰۰۰۰۰
حەپەسا ۰۰۰ هەلوێستە یەکی کرد ۰ لەبەر خۆیدا گوتی :
هەآبەت ئەم قاسپە یە لە رادیۆ دیتە دەرەووە لە گوێما
چەخماخە دەدات ۰

هه موو كهس نه يد و پرا خۆي لى نزيك بكاته وه . له هه مووى سه ير تر
ئه وه بوو كه شه ره كو تر يشيان له گه ئى نه ده كرد به لام به نرخى كى
زۆر لىيان ده كړى .

خۆي لى نزيك كرده وه و به شه سپايى چر پانديه ژير گوئى :
- ئەم جووته كو تره ته قله بازه ت فرۆشت . ئەي بۆ به يانى چى
ده هينى ته وه ؟

- كو ترى ترم له ماله وه هه يه .
- نه وانيش باش ؟

باشى و خراپىيان له ده ست خومه . . . . چاك په رو ه رده يان ده كه م .
چۆن كو تا ييان نايه ن ؟

- هه تا جووتىك په رو ه رده نه كه م ، جووتىكيان نافرۆشم . . . . .
من خۆم له بازار يان ده زانم و نانم له سه ر يانه .
- چسۆن ؟

- هه ر چه نده به رو ژ فه رمان به رم سه ره راي نه وه ش موو چه كه م
به شم ناكات بۆيه شه مه م كردۆته پيشه ي سه ر له به يان يانم .
- چۆن دوو كار ده كه يت ؟

- زيات ريش . ئيو ارانيش كه رو يشك ده فرۆشم . . . . .
- ئەي چى گات هه يه ؟

- خانوه كه م كرئى يه ، ژوور يكيان خۆم تيايمه و ژووره كه ي
تر يشيان شه مجۆره شتانه ي تيا په رو ه رده ده كه م . . . . .
له م قسانه دا بوون ، بووه قاقاي پى كه نين و فيكه و چه پله ريزان . . . .
به سه رسو رمانه وه . پوى كرده خه لكه كه و گو تى :
- چى بووه ! ؟

- له شه نجامدا كه وه كه ي قادر كه و بازيش به زى

– بۆ كهوه كهى ئه و چى بوو ؟!

– كهونه مابوو ، نه يبه زانديت! خۆ كه و نه بوو . . . كه له شيريك

بوو بۆ خۆى !

– ئهى چۆن به زى ؟

– كهوه كهى حسيته فهندي كهوه كهى مام عهلى به زاندى و تووكسى

به سه ريه وه نه هيشت ، كه نه و يش بينى ترسى لى نيشت و ده ستي

كرد به خویندن و هه ر نه و كاتيش حسيته فهندي گره وى له گه ل

قادر كه و باز كرد كه شه په كه وى له گه ل بكات . . . . ئه وهى

پاستى بيت قادر كه و باز ناگای له وه نه بوو كه سه رى قه فه زه كه يان

هه لدا وه ته وه . . . بۆيه گره وه كهى كردو كه وه كهى به زى . . . .

به به زى كه وه كهى قادر كه و باز شه په كه وین و كو ترينهى

ئه و پۆژه يان كو تايى پى هينا و پۆژيش له زه رديدا بوو بۆيه

هه ر كه سه و قه فه زه كهى خۆى گه رته ده ست و به ره و مالى گه پانه وه .

ته نيا خۆى و قادر كه و باز مانه وه . چوه پالى و وای به باش زانى

كه چه ند پرسيارىكى لى بكات . پرووى تى كرد و گوتى :

نه مه زانى ليره دا بازاړى واهه يه .

– بۆ خه لكى كوئى ؟

– قه دپالى چىاى قه نديل .

– دياره تۆش كه وت هه يه ؟

– به لى كه وى باشم هه يه تائىستا هيج كه وىك نه يبه زاندى .

– يه ك ئامۆزگاريت ده كه م ، قه ت ئاره زوى كه و بازيت نه بيت . .

من تا كه كه سه بووم له م ناوچه يه دا ، خاوه نى كه وىكى كه له شيرى

وه هابم ، كه كه وى هيج كه سه و ناوچه يه كه له به ريده خۆيان

پانه گه رتبيت . هه ر بۆيه ش ئه م چاينخانه يه م به چاينخانهى كه و بازان

دەنگى داوۋەتەوۋە •

سەررەپراي تەوۋەش دەبىنى ، كەۋى كەسشەرنە ، كەۋەلە يىكىۋا
كەۋكەي مەنى بەزاند و ئابپروى منىشى برد ۰۰۰ ئىستا گە يىشمە
ئەۋ باۋەپرەي كە ھەر كەۋىك ھاۋكەۋى خەۋى بىبەزىنى خەۋشى
ھەردە بەزىت •

پۇرۇ گە يىشمە ناۋ چاىخانە كە و ئەمانىش ھەر بەم باسانەۋە بوون
ھەتساۋ خۋاچاقىزى لەقادر كەۋباز كەرد و بەرەۋ كە بابخانە
كەۋتەپى •

— ۱۹۸۲ —

قاپہ فور

- ۱ -

چەند پوژىكى كەمى مابوو بۆ تەواو كىردنى تاقى كىردنە دەي سەرى سال ۰۰۰۰ نەيدە زانى بىر لە دەرسە كانى بىكەتە دە يسان كاردۆزىنە دە ۰۰۰۰ ھەموو پوژىك دە كەوتە ناو گىژەنى خەيالى ھاوينە ھەوارە كان ۰۰۰ تازە لە ھەپتەنى لاويدا بوو ۰۰۰ كاۋەي دراوسى يان فەرمانبەرى ھاوينە ھەوارە كان بوو ، بە ئىنى ئە دەي پىدا بوو ، ئەم ھاوينە ئاگاي لى بىتە مۇچە يەكى كاتى بۆ بىر پىتە دە ۰۰۰۰

- ۲ -

دووا تاقى كىردنە دەي بە وانەي مېژوو كۆتايى پىھىنا ۰۰۰۰۰۰۰ بە پوژىكى گەش و دىكى فراوانە دە بۆلاي كاۋەي ھاوپىرى پوژىشت داۋاي نامە يەكى لى كىرد بۆمە بەستى دامە زىراندنى ۰۰ بە دە نە بوو كاۋە فەرمانبەرى بوو ۰۰۰ خۆ ھىچى بە دە ستە دە نە بوو لە ئىش و كارى پىرەگە زىاتر ۰۰۰ زۆرى بە شان و بالى خۆيدا ھەنگوتىبوو، گوايا

- چۆن بۆي نانووسم ۰۰ ئەو كە داواي شتېكم لىئەدەكات
 دوو ئەوئەندە جوئىنم بۆ رەوانە دەكات ۰۰۰۰
 - كەواتە حەقى خۆيەتى ۰۰۰۰
 نامەكەي تەواو كرددو خستىه ناو زەر فېك و بەكە تىرە داىخست و
 داىپەدەستى :-

- ئەمە بۆ ئەندازىار رەحىم بىبە و بىدەرئى ۰۰۰ ئەگەرخۆشى
 لەمال نەبوو ، بىدە دەست خىزانەكەي و چاوەرئى و لەلامەكەي
 بکە .

رۆژ لە ناوەرپاستى ئاسمان بوو ۰۰۰ گىانى لەناو ئارەقە
 شەلال بېوو ۰۰۰ نامەكەي خستە ناو تەنگەي باخەلى و بەخېرايى
 خۆي گەياندە مالى ۰۰۰۰ چاكەت و پانتۆلە چارلستە نوئىكەي
 دەرھىناو كرده بېرى ۰۰۰ مشتى قۆلانى و گولاوى تىرۆسى
 پرژانندە سەرو پووى ۰۰۰۰ گولە باخىكى سوورى لە ناو
 گولدانەكە دەرھىناو وەك قوتبەدین بە دەبووس لەياخەي گىرگردد
 و رۆيشتە دەرەو ۰۰۰۰

خۆي گەياندە گەراج ۰۰۰ ئۆتۆمۆبىلىك بۆ دوو نەفەر
 وەستا بوو ۰۰۰ خۆي تىاھاوئىشت و پارەي دوو نەفەرى داىپ و
 ئۆتۆمۆبىلەكە بەرپئى كەوت ۰۰۰۰ ھەرچەندە سەرىرەش رېگايە-
 كەي دوور نەبوو ، بەلام ئەو ھەر لەوكاتەي بەسەركەوت ،
 كەوتە كەرمەي خەيالى و بىرى كۆمەتېك شتى دەكردهو ۰۰۰
 «بە چاودىر دادەمەزرىم ۰۰۰۰ پارەيەكى باشم پىئەدەبىرئىت و
 تەم ھاوئىنەش لەوسەيرانگا خوشەدا بەسەردەبەم ۰۰۰ ھاوئىنى پار
 كرىكاربووم و قورپكارىم دەكرد ۰۰۰۰ لەچلەي ھاوئىندا قاپە
 قورم بۆ وەستاغەلى بەسەردەخست ، بەلام ئەم ھاوئىنەيان دەبىت

گول له سەر یاخەم بدەم و بخزیمە ناو جیهانی ئەوین ۰۰۰۰۰ .
گەشتە جێ ۰۰۰۰ خۆی گەیانده مالی ئەندازیار پەحمیم .
پەنجەمی له سەر زەنگە که داناو هەلی نەگرت ۰۰۰۰ دەرگا
گرایه وه ۰۰۰ کچیککی شوخ وشەنگ چاوه کانی پرووناک کردە وه :
- ئیره مالی ئەندازیار پەحمیم ؟

- بەلی .

- ئەم نامە یەم بۆ هیناوه .

- خۆی دەشوات ۰۰۰ نامەگەم بدەرئ و دووای نیو کاتژمیر
بۆ و لامەگەمی سەر بده وه ۰۰۰۰ دەشتوانی لەژیر سیبەری
دازە کانی ئەو بەرامبەرەمان چاوه پێی بیث .

بەخێراییی لەوسەری شەقامە که دەچوووە ستەرەگەمی تری
هەر هەنگاوێکی کردبوو بە دووان و وه کو شارلی شاپلن قاچە کانی
قوشەیان لەگەڵ یەگتر دەکرد و بەدریژی شەقامەگەیان دەپێوا .
لەگەڵ ئەمەشدا بیری خێراخێرای دەکرده وه ۰۰ ئەو نیو کاتژمیرە
لێی ببوو بە دوواری پۆژی تاقی کردنە وهی و کۆتایی نەدەهات ۰۰۰
ناوه ناوێش ئاو پێکی لە بەر دەرگا که یان دەدایه وه و دەستی بۆ قژی
دەبرده وه و ئیشارەتی بۆ کچە شوخە که دەکرد و بەرویدا
پێدەگەنی ۰۰۰۰

ئەندازیار پەحمیم هاتە دەرە وه ، بانگی کرد ۰۰۰ بە پەله خۆی
گەیانده لای ۰۰۰ بە پێزە وه بەرە و هۆلەگەمی کشاند ۰۰۰۰
شەربەتیکی زەردیان لە بەر دانا ۰۰۰ هەلیگرت که دایچۆر پینتە
ناو گەروی بەلام ئەندازیار پەحمیم پێی گوت : -

- ۰! بیرم که وتە وه ۰۰۰ پۆلە مادامەکی تۆتە وه نده هەزاریت و
هیچ خزم و کەسیک شک نابەیت و دایکت چاوی لە دەستی

هاوینه هه واری سه‌ری ره‌ش له ژیر ده‌ستی ئه‌ودایه و به‌لینیشی پئی
دابوو بۆیه نه‌یتوانی خۆی بپینی و بیات ۰۰۰ که‌وته ئه‌مری واقع
جگاره‌یه‌کی به‌غدای خسته‌سه‌ر لیوه‌کانی و تاتینی له‌یه‌ردابوو
مژیکێ درپژی لیدا ۰۰۰ چهند قومیکێ له‌سه‌ریه‌کیشی به‌دووایه‌وه
۰۰۰۰۰ چاوه‌کانی بریبوو نه‌گۆشه‌ی ژووره‌که‌و وه‌کو چاوی
قیرژال له‌ناو قۆزاخه‌که‌یدا چه‌قی بوون چاوی بریبوو ده‌می
کاوه و چاوه‌پئی چهند ووشه‌یه‌ک بوو ۰۰۰

به‌ره‌به‌ره جگاره‌که‌ ده‌سوتاو سوته‌کی ده‌که‌وته سه‌ر
میزه‌که‌ هه‌تا وای لیته‌ات ناگره‌که‌ گه‌یشه‌ سه‌ر فیلته‌ره‌که‌و
کوژایه‌وه ۰۰۰۰ به‌لام ئه‌و هه‌ر له‌شوینی خۆیدا ما‌بووه و
نه‌یده‌زانی چۆن خۆی پزگار بکات .

کاغه‌زیکێ سپی فولسکابی راکیشایه‌ به‌رده‌می و ده‌ستی کرد
به‌پازاندنه‌وه و نه‌قش کردنی ۰۰۰

له‌خۆشیا هه‌رئه‌وه‌نده‌بوو با‌لی نه‌ده‌گرت و نه‌ده‌فپری ۰۰۰۰
بیری ده‌کرده‌وه که‌ ده‌بیت چی بۆ بنوسی‌ت و چی پئی بلیت ۰۰۰۰
«واسیده‌ بۆ پرۆژی وا نه‌بیت ئه‌ی بۆ که‌ی ده‌بیت» ۰۰۰ زۆری
هه‌زده‌کرد له‌ ناوه‌پۆکی نوسینه‌که‌ ئاماده‌بیت بۆیه‌ دلی که‌وته
چپت و فپت و وه‌سو‌یسه «پئی بلیت نه‌لیم ۰۰۰» خۆی پئی نه‌گیراو
ئاخیری هه‌ر گوتی : —

— کاوه ئه‌م ته‌ورپاته‌ چی بوو هه‌ر نه‌برایه‌وه ؟

سه‌ری هه‌لبیری و به‌زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌که‌وه : —

خۆ هه‌روا به‌ئاسانی پئی ناکه‌م، نابیت هه‌ندیک جوین—

کاریشی بکه‌م و به‌شەق پئی بکه‌م !!

— نا ئه‌مجاره‌ش له‌به‌رمن شتی خراپی بۆ مه‌نووسه .

تۆپە و خوشك و براكانىشت ھەروا، بۆ ئەم چل و بەرگە بەنرخەت
كۆپۈە ۰۰۰۰ ماشەللا بۆن و بەرامىشت پۆژە پىيەك دەپروات ۰۰
باشتر نەبوو ئەوھى ئەوانەت خەرج دەكرد بە پاروويەك نانت
بەابا و ژيانى خۆتان پىيى دابىن بكدبا ۰۰۰۰

۰۰۰۰ ئەوھ لەلایەك ، لەلایەكى تىرىش پۆلە خۆ تۆ منال
نىت ، بۆچى شەرم دەكەيت ۰۰۰۰ چ پىويست بەم نووسىنە
دەكات يەككىكى نەناس بۆمى بنوسىت و پىم پابگە يەنیت ۰۰۰ كە
تۆ بەم شىوھ يە ھەزارو بى دەرامەتى ۰۰۰۰ چەند پۆژىك پىش
ئىستا بەھاتاي و باسى خالى خۆتت بۆبكدمايە ئەوادام دەمەزراندى
و مووچە يەكى باشىشم بۆت دەپران دەوھ ۰ بەلام ئىستا ھىچ
جىگاي پىويست شك نابەم چونكە ژمارە يەكى زۆر قوتايانم
دامەزران دەوھ ۰ ھىوادارم دلگىر نەبىت ۰

كە ئەم پستانەي ئەندازيار پەھىم لەناو گوئى يا چەخماخەيان
دا وەكو بت و سەنەمى لىھات و زمانى لال بوو و قورگى قورقوشمى
تېكراو دەستى لەسەر پووي گلاسى شەربەتەكە سېبوو و پووناكى
گلىنەي چاوەكانى ئاوابوو و تارايەكى شەرم بەسەر پوويدا
ھەلكشا ۰۰۰ تەزوويەكى سارد بەلەشياھات كچە شوخەكە ھاتە
ژور سەرى و پىيى گوت : -

- فەرمو شەربەتەكە بخۆوھ ھەتا گەرم نەبووھ ؟

پاچلەكى ۰۰۰۰ دەتگوت لەسەر كورسى تاقي كردنەوھ يەو
قويپاي لەدەست گىراوھ ، ئەوھا سەرى لى شىوا ۰۰۰۰ تەنيا
ئەوھ نەدى گوت : -

- سوپاس ، دلم نايبات ۰ ئەوھ نەدى گوت و مالتاوايى لى

کردن و چوو دهره وه • برپاری دا که بگه پیتته وه هه ولترو ئه م
هاوینه شی هه ر به قاپه قور کیشانه وه به ریتته سه ر •

- ۱۹۸۱ -

شہ ویک لہ نو تہیلی
لاسب

ماوه يەككى زۆر بوو ھاوپرىت يەككى بەجىي ھېشتبوو ۰۰۰۰
 ھەموو پۇرۇشك يادى جارانى دەكردەو ھەل گەل خۇيدا دەيگوت :
 - بۇخۇي لىي دا ، جىگىي زۇر خۇشە ، خۇ ۋەكو من لەسوچى
 شارىكى دوور لە ھەموو شتىك نەكەوتو ۰۰۰۰ پايتەخت ھەر
 ناوى گەرەپە ، جا دەبىت خۇي چۆن بىت ۰ ژيانى ئەوى
 تايبەتپە ، بىگرە مرۇفە كانىشى ۋەكو ئىمەنن ، خاۋەندى بىرو
 باۋەرۈ زەوقىكى تايبەتپە ، ھەلبەت ئەو دىمەنانە لەسەر
 شاشەي تەلە فزىۋن دەيانىنن بەشكىن لەوشوئانەي مەردمىشكى
 پى دەحەسپتە ۋە ۰۰۰ شارى يارى و دوورگەي راشدىە و شتى تىش
 ۰۰۰ بلىم چى ۰۰۰ مەگەر ئەو ھەر بەخۇي بزائىت كە چەند
 خۇشن ۰۰۰۰ ماۋەيەكى كەمىشنىە ۰۰۰ چوار سال كەم نپە بۇ
 مرۇف بتوانىت لە بى كەسى و شوئىكى ۋە ھادا خۇي بەرپو بەرپت
 ۰۰۰ ئەگەر منىش لە بەغا بوومايە ئىستا لە بارەگاي پۇرنامە و
 دۇقارە كوردىە كان نرىك دەبووم و دۇستى بە ترخترىن گەنجىنەي

ئەدەبىي دەبووم . . .

۰۰۰ ئاى گە چەندخۆشە مرۆف لەجېنگاى وەهاپىت .

ھەموو رېژىتېك لە گەرمەى ئىشکردن و بىرکردنە وەپىدا جەلەوى
خەپالى دەبەزى و ھەمان شىرىتى سىنەمايى پايتهختى دەھاتە وە
بەر پۇشنايى چاوەکانى .

بەپانىيەك تازە سەرەتاي دەوام بوو لەسەر كورسینەكەى دانىشتىو
سەرى خستىبوو ناو لەپەکانى . بىرى لەسەردانى ھاوړىكەى
دەکردە وە . . . لەناکاو دەنگى دەرگاى ژوورەكەى ھات و تەترى
دائىرەكەيان بەژووركەوت ، نامەكەى قەلەوى خستە
سەرمىزەكەى .

زۆر دلشاد بوو ، پىش ھەمووشتېك پرووانىە نووسەرى نامەكە . . .
بەپانىيەك ھاتە سەرلپۆەکانى . . . . ھەرزوو دەستى خستە وە
گىرفانى و دىنارپىكى دەرهینا ، خستىە ناودەستى تەتەرەكە .
نامەكەى كەردە وە . . . وپنەپەكەى رەنگاوپرەنگك لەسەرە وەى
كاغەزەكە بسوو . . . كراسىكى نىوقۆل و پانتۆلپىكى ئاساپى و
دىمەنېك لە شەقامەکانى بەغا . . . سەرى سوپما :

— بەم چەلەى زستانە و كراسى نىوقۆل ! ديارە لەوى مۆدیلە . . .
لەوانەپە لەوى تازەسەرەتاي پايز بىت . . . . جا بو زستانى
پايتهخت ئەو نەخوازىت ؟ ھەموو شت دەبىت ،

كە گوتت پايتهخت دەپرېتە وە . مرۆفى ئەمجۆرە شوپنانه
چارە بۆھەموو شتېك دەدۆزنە وە ، جاكراسى نىوقۆل لەزستانىشدا
بۆيان دەبىتە قاپووت .

وازی لەم بىرانا ھىنا . . . . وپنەكەى خستە لایەكى مېزە—
كە و كەوتە خویندەنە وەى نامەكە :

«پرای ئازیزم من زۆر بهخته و هرو دلشادم به ژيانی
 ئیستام . . له و په پری خوشگوزه رانیدا ده ژیم . . . ئه مه ش
 ئه دره سه که مه - به غائوتیلی کاسب - هیوام وایه که سهردانیکمان
 بکه یت ، هه تا بتوانم تۆزیک خزمه تت بکه م . برات دیدار» . . .
 که و ته بیر کردنه و هی ئوتیله که . . . ئوتیلی کاسب ده یت
 چون ئوتیلێک بیت . . . ئوتیل بیت و له پایتهخت بیت خواده زانیت
 که چهنه خوشبیت . . . له وانه یه سیسه مه کانی خه و تنیشی به
 گۆمپیوتەر ئیش بکه ن و ئاودهسته کانیشیان به زه خره فه ی جوان
 نه خشیندرا بز و سه مئونیای بتهؤفن و سیزاریان تیا لیبدریت!
 به لام کاسب بۆ ؟ دیاره مه بهستی تایبه تی خوشیان له م ناوه هه یه و
 هه ر بۆیه به مه ناویان ناوه .

زۆری بیر کرده وه ، له ئه نجامدا بریاری ئه وه ی دا که سهردانیکمی
 هاوپی کهی بکات و نوسینیکیشی له گه ل خۆی بۆ بلاو کردنه وه
 بیسات .

هه رچۆنیک بیت ئه م پرۆژه یانی به پری کردو به یانی زوو جاننا
 بچکۆلانه گی خسته ده ستیه وه و به ره و گه راج که و ته پری . . . . .
 شوئیری پاسیک بۆ ته نیا نه فه ریک چاوه پری بوو . . . خۆی
 که یاندی و سه رکه وت . . . . .

پاسه که که و ته جوته . . . هه ولیر له به رچاو وون بوو . . .
 به غا رینگاکهی دووره ، بۆیه وای به باش زانی چیشته خه و پکی بۆ
 بکات . قه په نگی چاوه کانی هینا خوارو که و ته باله فیه ی مه داری
 خه یاله ته و نه جالجالۆکیه که ی و فه ره قوویی لیکرد هه تا که یشته
 جی .

- له پاسه که دابهزی ۰۰۰ په غا هدرناوه که ی به خوی وه یه ۰۰۰
- تا چاو برده کات بازارپی رازاوه و خانوبه ره ی بالا یه ۰۰۰
- تاکسیه کی راگرت و داوای که یاندنه ئوتیلی کاسبی لیکرد ۰۰۰
- هیلی کاتژمیره که ی دهستی چاره که چهرخه یه ک سوراپه وه ۰۰۰۰
- دوای نیستا پگرتنیک کی کت و پیر کاک کی شولیر پی ی گوت : -
- نه وه ئوتیلی کاسبه ، فرسوو دابهزه .
- دوو دهرگای که و ره رکت دهرگای خانه که ی کو یخامه مند ۰۰۰
- گۆره پانیک کی پان و به زینیشی له ناو زگیدا ، کۆنه ته نه که و
- بالیفو دۆشه کی شرو و وړ ، وه کو دیمه نی ده لالغانه ی «هولیر»
- یان ده مینا بهر چاو .
- یه گم هه نگاوی به ره و ژوورنا ۰۰۰ کورسی و میزیک کی
- ژه نگاوی ۰۰۰ پی او یکی چاو کزی قه مبور باوه شی پتدا کرد بوو ،
- راپتده چوو باش کاتبی ئوتیله که بیت . به پی پرسه چوو
- ژور سه ری و پی ی گوت :
- نه مه یه ئوتیلی کاسب ؟
- به لئی .
- هیچ ئوتیلی تر به م ناوه هه یه ؟
- نه خیر ، له تپمه زیاتر که س مافی به سر ثم ناوه نیه ،
- هه ر بویه یه که م ئوتیله له پایتهخت ثم ناوه ی هه لگرت بیت .
- ده مه وی لیره دابهزم .
- دووانزه په نجایی دابنئ ۰۰۰۰ چیگاکه ت له م سالژنه یه .
- کام سالژن ؟
- ثم گۆره پانه ی ده یینی هه مووی هه ره وه ، کام جیت
- به دل بوو لئی بنه وه .

– من هاوړيځي ديدارم

که ښه مې گوت له بهرې هه ښتا ، به پرېزلي پناه ووه داوای
ليبور دنی لي کړد ۰۰۰ د هفته ريکي دپاوي له ژير . ته خته شپه کې
به رده مې دهره ښتاو به قه له م پاندا نه نوک . شکاويه کې ناوي
له ژووري ژماره دوو تومار کړد و پيځي گوت .:

– چونکه هاوړيځي ديداري له گه ل ښه وله يه ک ژوورداتده نيم .
ژووري ژماره دوو له نهومي سره ووه يوو ۰۰۰۰ که وتبووه
لای ناوده ستخانه و ده ست شوړيکه ووه ۰۰۰۰
هر له گه ل کړدنه ووهی دهرگا که سي مشک به جارک خويان
هه لکو تايه دهره ووه .

– ښه چيه ؟ ! يو نايانکوژن ؟

– ته له شمان بوډاناون به لام به لايانه ووه ناچن ۰۰۰۰ جينگای
ته فرمان لي ناگرن ښه گينا چاره مان ده کړدن ۰۰۰۰
واي به باش زاني ښه وپوژه يان نه چي ته دهره ووه ۰۰۰۰ دهرگای
داخت ۰۰۰۰ له سر گسازي پشت ليځي پراکشا ، دهی پوواني به
هر چوار گوشه کاني ژووره که ۰۰۰۰

ژووريکي بچوک ۰۰۰ ديواره کاني له هه مولايه ک قلبيشي
گه وره يان دابوو ، شوينه واري ناوي بارانيش به داميني بوياخ و
بنميچه که ووه ديار سوو - جريکه مې مشکان و جيره ي ته خته ي
نوستنه که شي تيکه ل به يه ک بيون ۰۰۰۰

چاو بريه ژير ته خته که ۰۰۰ کومه تيک جل و بهرگي هاوړيني و
چند جووت پيلاويکي بيښي . که و ته بير کړدنه ووه : « ښه ي
جانناکه ي کوانی ۰۰۰۰ هه ښه ت ښه م پياوه ده ستخه له تي داوم ۰۰۰
ښه له جينگای ديدار ناچيت ۰۰۰ ښه م سه کته خانه يه و هيلانه ي

مشکانه ، خو جیگای مرۆف نیه ٠٠٠٠ » ٠

له گهرمه ی خه یال و بیر کردنه وهیدا بوو ، له پر ده رگا که
که وته سه رپشت و دیدار به ژوور که ت ٠٠٠٠٠ باوه شیان به یه کدا
کردو تیرو پر رووی یه کتریان به ماچ رازانده وه ٠

به دووقۆلی دانیشتن ٠٠٠ سه رگوزشته ی چه ندساله یان له و
شه وه درێژه ی چله ی زستانه دا شه نه یا کرد ٠٠٠٠ میلی
کاترمیره که ی ده ستیان وه کو فرفرۆکه ی منالان ده سوپرایه وه و
ژماره کانیش چاوشارکێ یان له گه ل چاویان ده کرد ٠٠٠ زۆری
نه ما بوو رۆز هه ئبیتته وه ٠٠٠٠ گلینه ی چاره کانیان وه کو ئاوی
شیلوی به سه ته کانی باداواو که سه نه زانیان لیته ات و نه رمه
باوه شکیان ده هاتن هه تا له په لوپۆ که وتن و توانای ئۆقره گرتنیان
نه ما و داڕژانه سه ر ته خته شه ره که و مشکه کانیش که وتنه پشت
شیلان و کۆلنج شکانده وه یان تا کو به یانی ٠

به یانی له خه وه له ستا ٠ دیداری نه بینی ٠ له به رخۆیدا گوئی :
ه به م زه رده په ری به یانیه بۆ کوئی رۆیشته وه ؟ نه کاتی ناخواردنه و
نه دهوامی دائره !! «

ئه وه له و بیرانه دا بوو ، له پر له قه یه کیان له ده رگا داو دوو برین پیچ
به خۆیان و هه لگه وه به ژوور که وتن ٠٠٠ چوار په لیان گرت و
خستیانه سه ری و به ره و خوار به ری یان کرد ٠٠ هه رچه ندی گوئی
چیه ٠٠٠ بۆ کوئی شه مبه ن ٠٠٠ به لام هیه و له لامیان نه دایه وه ٠٠
ده نگه ده نگه و غه ئبه غه ئبی خه لکیش ناو نو تیله که ی ته نیبۆ وه ٠٠٠
ئیسعافیککی سپی له به رده رگا وه ستا بوو ٠٠٠ خستیانه پشته وه ی ،
له دیمه نی پاسه که ی حاجی عوبیدی ده کرد ٠٠٠ چه ند نه فه ری
نو تیله که هه بوون هه موویان له ناو ئه و ئیسعافه دا کۆکرا بونه وه ،

گه‌یشتنه نه‌خوشخانه ۰۰۰۰ دوا‌ی پشک‌نینیتیکی وورد‌گوتیان:

– باش‌بوو لیت‌به‌دوور‌بوو .

• به‌بی‌ئوه‌ی هیچ‌تیکیان‌بزانن‌مه‌سه‌له‌چییه .

– بوچی‌بووه ؟

– پانزه‌کەس‌له‌نه‌فهره‌کانی‌ئەم‌ئوتیلە‌دوینی‌شەو‌به

نه‌خوشی‌تاعون‌مردوونه ۰۰۰ گومانمان‌له‌ئیه‌ش‌بوو‌به‌لام

له‌ئیه‌به‌دوور‌بوو .

• دووباره‌گه‌رایه‌وه‌ئوتیل ۰۰۰ ده‌رگا‌داخرا‌بوو ۰۰۰

به‌زن‌جیر و قفل‌یک‌کلیل‌درا‌بوو ۰۰۰ چه‌ند‌مۆریکی‌وه‌زاره‌تی

نه‌ندروس‌تیشی‌به‌دامین‌ده‌رگا‌که‌وه‌بوو ۰۰۰ گریان‌له‌قورگی‌داما

۰۰۰ فرمیسک‌له‌چاوه‌کانی‌قه‌تیس‌ما ۰۰۰ وای‌هاته‌بیر‌دیدار‌یش

به‌بهر‌مردووه‌کان‌که‌وتبیت .

گۆله‌ی‌شه‌قامی‌په‌شیدی‌گرته‌به‌رو‌به‌نائومیدی‌و‌دئساردی

هه‌نگاو‌هه‌نگاوی‌ده‌پتوا ۰۰۰۰ له‌کۆلا‌تیکی‌ته‌نکه‌به‌ری‌نزیك

ئوتیله‌که‌خه‌لک‌یکی‌زۆری‌به‌دی‌کرد‌به‌سه‌ریه‌گدا‌پژا‌بوون ۰۰۰

مه‌زاتی‌که‌لو‌په‌لیان‌ده‌کرد ۰۰۰ وای‌به‌باش‌زانی‌خۆی‌بگه‌یه‌نیتته

ناویان‌و‌چه‌ند‌کاتژمیریک‌به‌سه‌ره‌ریت . نزیك‌که‌وته‌وه ۰۰۰

هه‌ر‌له‌دووردا‌دیداری‌له‌سه‌ر‌به‌رمیلک‌به‌دی‌کرد ، جووته

پتلاویکی‌به‌ده‌ست‌به‌رز‌کرد‌بووه‌و‌ده‌یگوت

– مه‌زات ۰۰۰ دووانرخ‌یه‌ک‌دینار ۰۰۰۰

• چاوه‌کانی‌هه‌لگۆفت ۰۰۰۰ باوه‌پی‌نده‌کرد‌دیدار‌بیت ۰۰۰۰

به‌لام‌که‌لئی‌نزیك‌که‌وته‌وه‌دئیا‌بوو ۰۰۰ حه‌په‌سا ۰۰۰

– دیدار‌ئوه‌تۆی ؟ !

– به‌لئی‌ئارام‌بگه‌ر ، ئیستا‌دیمه‌خواره‌وه .

— مهزات ۰۰۰ مهزات ۰۰۰ هه زانمان کرد ۰۰۰ قازانجمان
لیخ ی ناوی ۰۰ به لاش ۰۰۰ نیودینار ۰۰۰۰

— من ده مهوی ۰

— شافل خیر ۰

به مجوره هاته خواره وه ۰۰۰ دهستی گرت به ره و چیشتهخانه ی
مهیدان که وتدی ۰
به سهر سورمانه وه پی ی گوت :

— دیدار تو لیره پوژنامه نووسی یان کونه فرۆشی ؟!

— پوژنامه نووس و کونه فرۆشم ۰۰۰ له کاتی بی پاره یی و
قاتی و قووتیدا نه وه ی هه مانه هه پاجی ده که یین و پی ی ده ژین که
که یشتینه موچه ی سهری مانگ دووباره ده یانکپینه وه ۰۰۰۰
ئیستا نه گهر ئه م کونه جلانه و جووته قووندره یه نه بوایه
خوا ناگاداره خاوه نی فلسیکی سوور نه ده بووم !

— قسه کانی پی بپی ۰۰۰

— نازانی چی بووه ؟!

— چی ! !

وردو درشت به سه رهاتی ئوتیله که ی بو گنپراهه وه ، دووایی
پی ی گوت :

— نه ی له مه و دووا له کوئی ده خه ویت ؟

به زه رده خه نه یه که وه گوتی :

— زۆر جاری تریش ئه مه رویداوه و له مانه ش زیاتری تیا
مردوون و وه کو ئیستا به پیره به ریستی ته ندروستی دایخستووه و
دوای ماوه یه کی دیاری گراویش کراوه ته وه ۰۰۰ ناسانه ئه م
چه تد پوژه هه ره له داثره ده خه ووم و خه فاره تی فرمانبهره کانیش

• وەرده گرم

– هر به مجورهش دلتان خوشه و گوايا له پايتخت ده ژين؟!
– ده وه لالا سئ به شي دانيشتوانى ئيره نه مه حاليانه و پايتخت
كوشك و تهلارو ئوتيللى شيراتونى يوچه ند كه سانئكى كه مه •
مىلى كاتر ميره كه گه يشته سهر حوت و نيو •• روى تى كردو
گوتى :-

– كاتى چونه دائره م هاتروه ، له گه لم يفرسو و تا
به براده رانت بناسينم و نه ونوسينه هيناويشته بلاوى بكه ينه وه •
به زرده خه نه يه كه وه گوتى :

– زور سوپاس ، نه وه نه ونوسراويه كه هيناومه •
دواى نه وهى مائناواييان له يه كتر كرد نه ميان به ره و
دائره كهى خوى مه نكاوى نا وه نه وى تریش به ره و گه راج به پرى
كهوت •

۱۹۸۳

تیبینی :-

• بیروكەى ئەم چیرۆكەم له سالى ۱۹۷۶ نوسيوه ته وه •

راویہ سی

ھەموو پوۋژىك يەيانى زوو تۆپەكەيان دەخستە سەرشانو
 بەرەوگەنارى پوو بارەكە دەكەوتنەپى
 نيوپرۇ بوو ۰۰۰ پوۋژ لە ناوہ پراستی ئاسمان يوو ۰۰۰ لەژىر
 سىبەرى شەنگەبىەكە دانىشتبون ، تاشە يەردىكىيان كرديوو
 نیشان و بەرديان تىى دەگرت ۰۰۰۰ ھەمەلاویش چاوى بپريپوو
 تۆپەكەى خۆى ۰۰۰ لە خەيالى ماسى گەورمدا يوو ۰۰ ئەو
 پوۋژەيان لە نوپى تۆپەكەى لەم شوپنەدا خستيوو ئاوەوہ ، يوپە
 ھىوايەكى زۆرى پى ھە يوو ۰
 ھەرلەكۆنەوہ ئەو جىگايە بەكونە ماسى ناوبانگى دەرکردبوو ،
 گوايا مۆلگاي ماسيە گەورەكانە ۰
 ناوہ ناوہ تۆپەكە دەلەريەوہ ۰۰۰ زەردەخەنەيەك ھاتە
 سەرليوہ كانى و لە بەرخويدا گوتى :
 ۰ ئەمەيەك ۰۰۰ دووان ۰۰۰ سى ۰۰۰ چوار ماسى گەورە !
 ديارە گەورەن ، دەنا چۆن تۆپەكەيان پى دەلەريئەوہ ۰۰۰

ئەمبارەيان مەسكۆگەرە ، تۆپى وا بە ماسى بچوك نالەرىتتەوۋە . . . .
بىي گومان ماسى گەرەن و بە بەر لىشاۋى ئەمبارە كەوتوون
خواردنى ماسى گەرەش خۆشە . . . . دەلتىن ھى وا لىسەر
تاشە بەردى داخكراۋى ناۋ ئاگر سوور دە كرىتتەوۋە و زۆر بە لەزەت
دە بىت .

لە ناۋ بىر گەردنەوۋە خەيالى قولى ماسى گرتن دا خنكا بوۋ . . .
ھىچ ئاگى لە كورگەلى ئاۋايىيە كە نە ما بوۋ . . . لە ناكاۋ تە قە پەك
ھات و ئاۋرە حمان پىر بە دەنگ ھاۋارى كىرد :
- لىم دا . . . خستە خوارەوۋە . . . ئەوجا نىشانچىيە كى
بىي ھاۋتام .

- ئەى دەستە كانت خۆش ، ھەر لە خۆت دەۋە شىتتەوۋە .
زىنجىرە ھى بىر كەردنە ۋە ھى پىچرا . . . پاجلە كى ھەرۋە كىر ئەۋىش لە
نىشانچىيە داپىت ، وا خۆى ھاتە بەرچاۋ . . .

سەرى ھەلبىرى . . . پۆژ بەرە و ئاۋابوون لار بىۋە . . .
تەنانەت سىبەرى شەنگە پىيە كەش كۆچى كىردىۋو و بەرە و ئاۋە كە
ھەلكشا بوۋ . . . ئاۋرى لە ھاۋرى كانى دايدەۋە و گوتى :

گورىنە با تۆرە كانمان دەرىپىنن ، ماسىيە كى زۆرىان گرتىۋە .
پەلە مان نىيە ، با ئەمشەۋىش ھەر لە ناۋيدا بىمىنچتەۋە ھەتا زۆرتى
پىۋە بىت . شەۋانى درەنگ ماسىيە گەرە كان دەخزىنە نساۋ
لىۋارە كان و بە تۆرە كانەۋە دەبن .

ئەۋ گوتى نە دانچ . . . خۆى پوۋت كىردەۋە و چوۋە سەرىپشتى
چوپە كى و بە باسكە مەلە بەرە و تۆرە كەى پوۋىشت . . . . .
دەستى كىرد بە كۆكردنە ۋە ھى تۆرە كەى . . . لە سەرە تادا ھىچى
پىۋە نە بىنى بۆيە گوتى :

بئى گومان ماسى گەورە لە كۆتايى تۆرەگەدا پتوۋەدە بىتت .
زىياترى كۆكردەوۋە تاكو گەيشتە كۆتايى تۆرەگە . . .
نەھەنگە قىرژا ئىكى چاوتە لىسماۋى پتوۋە نووسا بوو .
ھەناسە يەكى سارى ھەلمىزى و دووبارە كەوتەوۋە گىيان
داناۋەى تۆرەگە و لە بەرخۆيدا گوتى : « نۆشى گىيانم بىتت ۰۰۰ زۆر
پەلەم كىرد بۆيە نىچىرى نەمپۆم لە جىياتى ماسى گەورە ئەوقىرژا ئە
چاۋ بەلە بوو ۰۰۰۰ بەلام باۋا بىتت ، ئەمجارە بەيانىش تۆرەگەم
دەرناھىنم ھەتا كۆمە ئىك ماسى پتوۋەدە بىتت ۰۰۰ مەرجە ئەو
قىرژا ئەش لىنەكە مەوۋە چۈنكە دەستخەلەتى دام .

- ۱۹۸۰ -

کلاویں

- ۱ -

تاریکه شه ویکي نه نگوسته چاوبوو ۰۰۰ هر له نیواره وه
ببوه ئیشکگری به یتونه که یان و چاوی بریبوو مالکه کی
به رامبه ریان ۰۰۰ برپاری داوو له کاترمیری دووی شه و به یه ک
بگن ۰۰۰ زه نگی کاترمیری دیوه خانه که یان که و ته لیدان ۰۰۰۰
دووی ته و اووی نواند ۰ ویستی به نه سپایی بچیتته خواره وه . به لام
له ناوه پراستی پی پلکه که قاچه کانی تیک ئالان و له قوتوی شه کره
که دا و بهری داوه ۰۰۰۰ باوکی خوی جولانده وه و دوو جار
کۆکی ۰۰۰۰ هه ندیک پراوه ستاو دووایی به نه سپایی خوی
که یانده خواروی و چووه دهره وه ۰

- ۲ -

نه سرین له بهرده رگای مانیان چاوه بریی ده کرد ۰۰۰ دهستی
به کیان گرت . به نه سپایی که و تنه بریی ۰۰۰۰ سه ری خسته ژیر
گوئی و پیی گوت :

- دهچینه وه که لاره که ی دوینئ شو . . . . .
- زۆر باشه .
- ئەمشه وه یان له دوینئ شو خوشتره .
- بۆ ؟
- دوینئ شو یه کهم جارمان بوو ، بۆیه زۆر ده ترسام که
- لیمان ئاشکراییت ، به لأم ئەمجاره یان ترسم شکاوه و به ئاره زوی
- خۆمان ده دوین .
- راست ده که ی . . . . منیش دوینئ هه تا که پامه وش هه ردلم
- له ناو ده ستم بوو .
- که یشتنه که لاره که . . . . . چوونه ژووره وه
- چوونه ئامیزی یه کتر . . . . به نه سرینی گوت :
- ئەمشه وه یان چیم بۆ ده که یته دیاری ؟
- چه ند ووشه یه کی خوش .
- چی تریش ؟
- زه رده خه نه یه ک .
- چی تر ؟
- ماچیک
- هه رزوو ئەمه ت گوتباو بپرایه وه
- باوه شی پیداکردو ده می له لیوه کانی نزیك کرده وه ، ویستی
- ماچی بکات ، ته په ی شتیک هات . . . . .
- هه ستیان پراگرت . . . . ته په ته په که نزیکتر بۆوه . . . . دلیان
- پراچنه کی . . . . نه سرین زیاتر خۆی خزانه ده باوه شی و ترس
- لئی غافل بوو ، به ئەسپایی پئی گوت :
- چیم لئی ده که ی . . . . بیگومان ئەمه باوکمه و به دوواماندا

هاتووه ۰۰۰۰

– چۆن دەزانیت ؟

– كه له سەربان هاتمه خواره وه ، گویم له دهنگی كۆخه ی بوو

– كئى ده ئیت باوكته ؟

– دلم واده ئیت ۰۰۰۰ زۆر شه و وابوو ، له ئیستاش دره ننگر

باوكم هه ئساوه و دایكى به ئاگاهیناوه بۆ چۆرئى ئاو یان بۆ

پاكه ته جگاره كه ی ۰۰

– ئه گەر باوكی تۆنه بیته ، هه ئبته هی منه ۰ باوكی منیشه

هه ندیک خۆی هیناوبرد ، له وه ده چوو به ئاگا بیته ۰۰۰۰۰

زیاتر ترسیان لئى نیشته ۰۰۰۰ هه موو له شیان كه وتبووه

له رزه ۰۰۰ ته په ته په كه تاده هات نزیك ده كه وتوه ۰۰۰۰

گه یشته ناو حه وشه ی كه لاوه كه ۰۰۰۰

خۆیان لكانده یه ك ۰ روى كرده نه سرین و پئى گوت : –

– خوا ده زانئى هه ر ئیستا ده مانكوژئیت و ئاپروى هه زار سألمان

ده چئیت ۰۰۰۰ یاشه چى بکهین ؟

چوزانم ، مه گەر خۆمان به خهینه سه ر قاچه كانی و داواى لئى بوردنى

لئى بکهین ۰

– قسه كه ت زۆر جوانه ۰ له وه زیاتر هه یچ ده سه ئاتمان نیه ۰

له م قسانه بوون ۰۰۰۰ ته په ته په كه هه نگاوى به ره ولایان

هینا ۰۰۰ هات ۰۰۰ هات ۰۰ گه یشته پشته وه یان ۰ له ترسان

خۆیان له گه ئ دیوارى كه لاوه كه جووت كردبوو ۰۰۰۰ ته قه ی

شتیک هات و ته په كه ده نگی برپایه وه ۰ نه سرین خۆی پئى نه گیرا ۰۰

په به ده ننگ هاوارى كرد :

– با به گیان چیم لئى ده كه ی بیکه ۰۰۰ گیانم له ژئیرده سنت دایه

– بابەگیان بمکوژە دەستەکانت خوشییت ۰۰۰۰ سوچی خۆم
برو بۆیه دووچاری ئەو شەو زەنگە بووم ۰۰۰۰
قسەکانی تەواونەکردبوو ، زەرەزەرپی گوئی درێژتیک لـ
پشتیان بەرزبۆوه . که عەلەتريکه بچکۆلانەکهی پیکرد ، سەرو
کەلەی گوئی درێژتیک لە پشتهوه بەدەرکەوت .

۱۹۸۲

تییینی

بیروکەهی ئەم چیرۆکەم لەسانی ۱۹۷۸ نوسیوه

د فزونی سره

تازە لەسەر سفرەى نانخواردنەكە دانىشتبوون ۰۰۰ زەنگك لىدرا
 ويستى خۆى لى گىل بىكات و بەردەوام بىت لە نانخواردنىدا ۰۰۰
 ئەمجارەيان زەنگىكى درىژتر لىدرا و نەپرايەو ۰۰۰ واپىدەچوو
 شتىك پروويدايى ، ئەگىنا بۆ ؟ ۰۰۰ هەئسايە سەرىچ و دەرگاگەى
 كردهو ۰۰۰ بەبىچاكى و چۆنى بەژووركەوت و بە توندىهوه
 گوتى :

- زووكە خۆت نامادەبكه ، بابروژىن !
- بۆ كوئى ؟
- بۆ نەخۆشخانە .
- بۆ ، خىرە ؟ خوانەخواستە هىچ پرويداوه ؟
- ناكا نەترانىبىت !
- بۆ چى پرويداوه ؟ !
- باوكت لە نەخۆشخانە خەوتووه .
- بۆ باوكم چىهەتى ۰۰۰ ئەى بۆ ئەمزانيوه ؟ !

— ده لښ پاله په ستوی خوښی هلساوه و تندرستی لسه
مه ترسیدایه .

به په له خوی گوری ۰۰۰ زور دودلش بو که له گه لیدا بچیت .
سواری قماره که بوون و بهره و نه خوشخانه که و تنه پئی .

— ۲ —

رهنگی ده موچاوی سوور هه لکه رابوو ۰۰۰ دلی که و تبووه
خرپه ۰۰۰ بیری نه وهی ده کرده وه که نویکه ی سالتکه قسه ی
له گه ل باوکیدا نیه و بچیته لاشی له وانه یه هر له دوره وه چه نگه
تفیکي بز په وان بکات و له پیش چاوی نه خوشه کانی قاوشه که
چاوی بشکیننی و نابروی بیات ۰۰۰ « باوکی زور توندو تیزبوو
له گه لیدا ۰۰۰ هر له منالیه وه هه تاکو نه و پرژه ی ژنی هینا
نایتکی به بی شقی نه خواردبوو ۰۰۰ هه موو جارپک لسه ر
ته نیا قسه یه کی که م هه لی ده کوتا سه ری و دارکاریه کی باشی
ده کرد ، یان به بیانوی قسه یه کی بچوک ده ری ده کرده دهره وه و
تفی به پرویدا ده کرد ۰۰۰۰ نه مه له لایه ک و له لایه کی تریش نه م
نه نیه ی له لای هیچ له هاو پئی کانی نه درکاندبوو ، زور
شهرمی له وه ده کرد ، نه گه ر بیت و له کت و پرپیدا هه لیکوتیتته
سه ری و جوینی پئی بدات ۰۰۰۰ بویه پرپاری دا که نه م نه نیه
بدرکینیت و پئی بلئی .

— ۳ —

که یشینه به رده رگای نه خوشخانه ۰۰۰ خوی خسته دوواوه
۰۰۰ هاو پئی که ی قونی گرت و پئی گوت :

— فرموو پیش که وه .

— تو برؤ من لیره ده بم .

- چۆن!! ناتهوئى باوكت ببيني؟
- دمهوئى ببينم ، بهلام . . . . .
- بهلام چى؟
- بهلام من ماويه كه قسم له گه ئيدانيه . . . . .
- چۆن! ئه وه به راستى ده ئىي؟
- به ئىي ، باوكم زۆر دلپه قو بى ووژدانه ، هموو جار ئىك به چه كوش هه ئيده كوتا سه رمان و داركارى ده كردىن بۆيه ئه وه ماوهى سائىك ده بىت قسم له گه ئدا ناكات و نه فرهى لى كردوم .
- ئىستاش له خۆم پاناينم بچمه ژوورسه رى . . . . . له وان هيه داركارىم بكات و ئابروم به رىت له به رچاوى نه خۆشه كان .
- نايىت . با دوو شه قىشت لى بدات و دوو قسه شت پى بلى ، خۆ هىچ له نرخت كه م نايىته وه .
- بپارىدا كه بچىته ژووره وه وه ده سته گانى ماچ بكات و داواى ئىبوردنى لى بكات
- چوونه ژووره وه ، هه ر له به ر ده ركأ پرسىيان :
- نه خۆش ئىكمان هه يه ناوى ئه سه ده ، ئايا لىره يه ؟
- به ئىي ، ئه و قه ره با لىغىه ي ده ي ببىنى خۆيه تى و ته ندروستى زۆر خراپه .
- كه ئه مه ي گوئى لى بوو ، فرمىسك له چاوه كانىدا قه تىس ما . . .
- به زه بى به حالى باوكى هاته وه . . . . . په را كردن چوونه ژوور سه رى . . . باوكى ئه و نه بوو . . . نامۆزاي هاو پى كه ي بوو . . .
- ئهميش ناوى ئه سه ده بوو . . . سه رى سوپما . . . رووى تى كردو به سه رساميه وه پى ي گوت :
- ئه ي بۆ گوتت باوكتنه ؟

- گوتیان ئەسەد لە نەخۆشخانە یە ، منیش لیبانم دوو یارە
 نە کردە وەو گومانم لە باوکت بوو . چونکە باوکت پالە پەستۆی
 خوێنی هەردەم هەبوو بۆیە پێم گوتن .
 ئەوجا بەزەر دەخەنە یە کەووە گوتی :
 - ئێ . ئێ . ئێ . ئێ . بۆ تۆش نەترانی بوو ئەسەدی نامۆزاتەو
 باوکی من نیە ؟ پرووی کردە ئەسەدو پێی گوت :
 - هیچ ئیشت نیە ، ئیستا دەچمە بازارو هەوالبۆ براو
 خێزانە کەت دەنێرم . خێری پێووە بوو ، ئیمە بۆکی هاتین و کێمان
 دۆزیووە .

- ۱۹۸۲ -

شہ ویک لہ شریانمدا

هەر له وپۆژەى چاوه كانم هه له ئهينا بوو و تام و چيژى ژيان
تپكه ن به دهروونم ببو ، دايك و باوكم ناكۆكيان بوو .
بۆ له بۆل و پنده پندى باوكم و ناله نال و سه ر ئيشه و دل ئيشى
دايكيشم و ايان له ئيمه ي مندالان كردبوو كه نه زانين زه رده خه نه و
خه نده ي سه ر ليوان ماناى چيه ، له گريه و بى دهنگى و دامان و
خه مناكى زياتر .

سالى دوو جار چاوه پروانى جه ژنمان ده كرد تيايدا له واتاى
خوشى بگه ين ، كه چى ئه م دوو جار ه شيان هه ره يچ نه بايه له سه ر
پازانده وه ي ئيمه له تاريك و پۆنى پۆزى يه كه مى جه ژندا
ده بووه ناكۆكيان و هه ريه كه ي پرويان بۆلايه ك و هه رده چه رخانده
ئيمه ش وه كو منداله هه تيو به بى ناز ده ماينه وه و ناگامان له جه ژن
نه ده ماو چاومان ده بپريه پوى گرژو تالى باوكمان و كزوماتى و
خه مكينى دايكمان . . . . .

خۆ هه ركا تيكيش ده مه قايان ببايه ، له هه فته يه ك كه م ترى
نه ده خايه ند بۆ چاك بوونه وه يان . . . . . ئه مه شيان قه يناكات به لام
چاك بوونه وه شيان له پۆژي ك و دووانى زياتر نه ده كرد .
به مجۆره ساز ده هات و ده پۆيشت بچوك بوين و هه تا گه وره ش بوين

نه مانزانی مائی به بیی خه م چیه ! وای لیهاتبو خه م ببوو جه میکنی
سه ره کیمان و هه رئه وه نده بوو ناومان (خه مه) نه بوو .
هه تا بچوک بووم هیچ لیم نده گیرا . . . . . خو ئه گه ر خوشم
بخستایه سه رباوه شی دایکم و لایم بگرتایه ، باو کم هیچی پی
نده گوتم ، ته نیا چوار په لی ده گرتم و فیهی ده دامه سه رسو چیکی
دۆشه که که و ده که و ته وه گیانی دایکم و دارکاری ده کرد . . . . .
جازو باریش که ده یزانی ته وی به ده سته وه نه ماوه ، ده که و ته
لاوانده وهی ئیمه و نازی ده کیشاین .

که گه وره بووم ئه و رۆژگارانه به سه رچوون و منیش که و تمه .
ناو هه مان لیسته ی دایکم و گیانی به زه یی پیم نده هاته وه و بو
ته نیا قسه یه ک و ناو بیژی کردنیگ ده بایه ده ربکریمه ده ره وه و
ئاواری ئه و ده شتانه بم .

وه رزی هاوین بوو . . . . . تازه تاک و تووک خه لکی به سه ر
بانه کانیان ده که و تن . . . . . له بازار گه پامه وه . . . . . یه که م هه نگام
نایه ژووره وه . . . . . هه تا هیز له ئه ژنوی دابوو پیله قه یه کی لیدام!
ویستم ئاو پرده مه وه و بزائم کئی یه ، ئه مجاره شیان به ده سته
قورسه که ی بوکسیکی چه قانده سه ر لاپروومه تیکم و وه ک نامه ی
پۆسته خانه مۆریکی موسته حه قی به سه ره وه چه سپاند . . . . .
ماوه ی نه دام هیچ بلیم . . . . . ده رگا که ی له سه رپرووم داخست .
که و تمه بیر کردنه وه :

« به م شه وه بچم بو کوی ؟ ئه گه ر پرووبکه مه مائی خزم و
ناسیار هه ر زوو دم هیننه وه و ده ست ده که ن به قسه ی قه ئه و . . . .
باوکی خو ته . . . . . سه ری گه وره یه . . . . . سه ری بچوک هه رمل

که چه و زور شتی تریش . . . ! نه خیر ناچمه لایان » .
 مائمان دووره ئاواپی بوو . . . له لای سهریه وه له ده غل و دان
 زیاتر هیچی تری لی نه بوو . . . وام به باش زانی پرووی تی بکه م .
 پرویشتمو به دم هه نگا و نانیسه وه وورده وورده خه مه شیمرم بو
 حالی خۆم ده چنی . . . خۆشم هه ر مه یلی وینه کیشان و شیمرم
 هه بوو . . . له شهوی وه هاشدا ئه وهی شاعیریش نه بیته ده بیته
 شاعیر و ههستی ده بزویت . . .

ههتا مائمان له پۆشنایی چاوبزر پرو هه ر پرویشتم ئه وسا
 هه ندیک چاوم به ده ور و به رم دا گتپرا ، له خاک و ئاسمان زیاتر
 هیچی ترم به دی نه کرد .

له سه ره تا نه مه زانی چی بکه م ، به لام هیچ چارم نه بوو ،
 بویه خۆم دا به زه ویدا و چاوه کانم برینه ئاسمان .
 ئاسمانیکی بی سه رو ژیر . . . شهویکی سامناک . . .
 کۆمه له ئه ستیره یه ک وه کوزنجیره لکابون به یه که وه له مه دار یکه دا
 کۆببونه وه . . . ئه ستیره ی کا کیشانیان پی ده ئین . . . هه ندیکی
 تریشیان له سوچیکی تری ئاسمان هه ئیه ت ئه مانیش ناویکی تریان
 لی نراوه . . . یه کتکی تریشیان به خیرایی به ما به ینی زۆر به ی
 ئه ستیره کساندا تی ده په ری ئه میشیان «عشتار» هه جا بو
 ئاواره نه بیته ؟

ئاواره یه به لام ئیمه (مه مانان) ناومان گۆرپیوه و ئاگامان
 له حالی نیه . . . ئه گینا کی به م به شه ی رازیه که لانه یه کی
 نه بیته ! له م بیر کردنانه دا بووم له پر لووره ی که متیارو هه په
 هه پی سه گان هاتنه گویم ، خۆم وه رچه رخانده و هه ستم پراگرت . . .
 تاده هات زیاتر ده نگه کان نزیک ده بوونه وه . . .

«دياره ههرمى ئاوارهى ئەم دەشتانە نەبوومە . . . . . ھاوړيم
زۆرن ! ههەرچە نە زۆریشم خەودەهات ، بەلام ترس خۆى ليم
مەلاى دابوو و ماوهى نەدام پیتلوه کانم بىخەمە سەريەك . . . . .
شەويكى سەخت و ناھەموار بوو . . . . . تادەهات شەويش لەبەر
چاوم درێژدەبوو و کۆتايى نەدەهات . . . . .

«پەنگ بىت لە شەويكى وادا بتوانم قەلايەك لە شيمرو
ھۆراوهى ناسك دروست بكەم . . . . . بەلام چۆن ؟
نە خەو لى دەگەرئى ھەستم دەرپریم وە نە ترسيش لى دەگەرئى
چاوه كانم گەرم بكەم . . . . .

«بپارم دا كە بەسەر لايە تىكيان زان بيم .
خەو زەفەرى پى نابردرىت بەلام ترس ئاسانترە ، بۆيە
بەقینەو و چاوه كانم نووقاند .

«ھەندىك چاوه كانم گەرم كرد . . . . . ھەمووشتەكم لەبىر
چۆو . . . . . ھەروام دەزانى لەسەر دۆشەكى اسفنج خەوتوومە ،
بۆيە خەويشم بە پلاووە ديت . . . . .

«لەناكاو ھەموو ئازگارى لەشم كوترايەو ، وامزانى
كەوتومەتە ناو چايتكى پى لە دىك . . . . . لەخەو راپەریم و دەستم
بۆلەشم بردەو ، يەك پارچە مێروو بوو . وەكو زەردەوآلە
پىمەو نووسا بوون .

« ئەمانە چيان ليم دەويى ؟ بۆ وەپرگەرپاوانەتە سەر جەستم . . .
؟ ديارە بەلاشدى پى گيانم تى دەگەن ! دەيانە وىت دا بەشم بکەن
. . . . . يان ئەوانيش وەكو من ئاوارەنو دەيانە وىت شارە مێرووم
لەسەر دروست بکەن . بەلام نازانن كە منيش ئاوارە يەكەم
وەكو ئەوان ئەگينا بەزەبىيان بەحالم دەهاتەو !

ناچار بووم بکه و مه کوشتن و فری دانیان ژماره یان به ده ر بوو بویه
 هیچ چاره م نه ما، خووم پرووت کرده وه و جله کانم له خووم
 دوورخسته وه . . . . به لایم زیاتر له جار ان ده وره یان دام .
 دهستم گیرا و له خووم و زه وی وورد بووم وه وه بو دوزینه وه ی
 سه ر قافله و دوو ا قافله ی کاروانیان ، بینیم شاره که یان له ژیرمدا
 شیوا بوو . . . . نه وکات هه ناسه یه کی ساردم هه تمزی و گوتم ؛
 (حقیانه من جزی ئەوانم داگیر کردوه و خووم پی یانسه وه
 شوپ کردۆته وه . . . . !

به م شه وه دره نگه خه لکی له سه ر گازی پشت لی ی خه وتوون و
 خه ون به خووشی و کامه رانی ده بینن و منیش خه ریکی خوودا ما لینم
 له میروودا . . . زور به زه ییم به حالی خووم ده هاته وه . . . .
 هه ندیکی تر دوور که وتمه وه و دوو باره لی ی پراکشام . . . . ویستم
 چاوه کانم بغه مه سه ریه ک ، ئەمجاره یان بانگی که له ستیره کانی
 گوندی باداوان ده ستیان پی کردوو فه راموشیه ک گه یشته دلم و له
 خووشیان خه وه که م ره وه یه وه که وتمه وه ژماردنه وه ی ئەستیره کان
 . . . . به ره به ره تاریکی کز بوو و ئەستیره کانیش وورده وورده
 له بهرچاو بزر بوون و شینایی ئاسمان به ته واوی به دیار که وت .
 له گه ل هه نگاوانانی ئەستیره کان منیش که وتمه هه نگاوانان به ره و
 قوتا بخانه . به لایم چون چونه قوتا بخانه یه ک . . . .

به پی په رتوک و پی نووس و تی نووس !!

زه نگی قوتا بخانه لیدرا . . . . بیرى بیانویکم بو ماموستا
 ده کرده وه : -

ئەگەر هه ئی ستاندم ده لیم ، له ناو پاسه که لیم به جزی ما .

نەویش برۆادە کات و ئەمپروژەى پىئى بەسەردە بەم .
مامۆستا ھاتە ژوورە وەو یەكسەر ھاتە ژوور سەرم :
« بەخوا لىتم قەوما ! نەگبەتى منە بۆيە ھاتە لای من ! »
پرووى تىي کردم و پىئى گوتىم : -

- ھەئسە بچۆ يانەى مامۆستايان مېھرەجانى شىعەرىمان ھەيە،
تۆمان بە ناوى ئەم قوتابخانە يە ھەتپژاردووە ؟
ھەناسە يەكسى شادىم ھەئمژى و بزە يەك ھاتە سەر
لىوہە كانم و بە و پەرى بەختە و ھەريە و ھە چوومە دەرە و ھە .
مېھرەجان دەستى پىئى کرد . شاعيران شىعەريان خويندە و ھە
ھە تا گە يىە ناوى من .

چوومە سەرشانۆ و شىعەرىكم بە ناوى - (ھەر من ئاوارەم)
پىتەكەش کردو يادگارە كانى ئەو شەو ھە سەخت و سامناكەى تىايدا
بە ئاوارە يى ژووانى تارىكى و پۆنى سەر لە بە يانىم گرت ھۆنى
بۆ و ھە .

لە گۆتاييدا بەسەركە و تولى قەئەم درام و خەلاتى
مېھرەجانەكەم پىئى بەخىرا . مېھرەجانەكە بە شىعەرەكەى من
گۆتايى پىئى ھات .

ھەر لە ھاتنە خوارە و ھە تاكو چوونە دەرە و ھەشم لىە
ھۆلەكە بە چە پلە لىدان و پىرۆزبایى بەرپى كرام . . . بە ئام كە
گە يىشمە دەرە و ھە ھەركەس بەرپى خۆيدا رۆيشت و من بە
تە نىايى مامە و ھە نەم دەزانی بۆكوئى برۆم . ئەوكات ھەناسە يەكسى
ساردم ھەئمژى و دەستە كانم خستە سەر چۆكم و لىئى دانىشتم .

۱۹۸۳

تەيىنى : -

بىرۆكەى ئەم چىرۆكەم ئەسانى ۱۹۷۷ نوسىوہ تەو ھە .

له م شماره دا

زیند و نانی

مرد و و ده خوا

ماوه یه کی زۆر بوو ، ناله ی بوو به دهست ئیش و ئازاری
ددانه کاکیله کلۆره که ی ۰۰۰۰ مام ئۆمه رو کو یخاش زۆر به سه ر
شان و بائی دکتۆرانی شاریان هه ئدا ۰۰۰۰ ناچار یان کرد به چو
به ده م هه وائی نه خو شخانه گه و ره که ی شاره وه ۰۰۰۰
چه ند دو کانیکی دارتاشی و چاپخانه یه کی خنجیلانه در یژ
بیونه وه به سه ر شه قامی کدا ۰۰۰۰

منالیک ی هه رزه کار ستلیکی له سه ر شوسته ی شه قامه که دانا بوو
ناوی ساردی ده فرۆشت ۰ زۆری تینوو بوو ۰۰۰۰ وای به چاک زانی
جامیك ئاوی لابخوا ته وه ۰ چوو له لای و پهی گوت :
- بچکۆل جامیك ئاوم بده ری ؟

• فه رموو

- خیریکی گه و ره یه ۰۰۰ خوا قه بوئی بکات ۰۰۰ بچکۆل
گیان به چی مناسه به یه که ؟
- به یی مناسه به یه ۰۰۰۰ ده کاته ۲۵ فلس •

– بۆلۈپ ئاۋىش بە پارە يە ؟

– خۇزە كاتىش نىه !

پارە كەي دايە و لىي پرسى :

– تەخۇشخانە ي گەۋرە لە گوئى يە ؟

– لەسەرەۋەي ئەم كۆلانىە .

– زۆرچا كە ، پۇژىش بە بەرەۋە ماۋە .۰۰۰ ماۋەي گەرانە۔

ۋەشم دەيىت . پۇش ئەۋەي بگاتە تەخۇشخانە ، چايخانە يە كى

بەدى كىرد .۰۰۰ زۆرى پرسى بوو .۰۰۰ لاي دايە ژوورئى و لە

سوچىكى دانىشت .۰۰۰ لە بەرامبەرى چايخانە كە چەند دوكانىكى

دارتاشى ھە بوون .۰۰۰ دارجە نازە و سندوقى مردووانيان

دروست كىرد بوون . بە بىننى ئەم دىمەنە سەرى سوپما .۰۰۰ !

ئەۋەي زىاتر سەرنجى پراگىتسابوو ، جۇراو جۆرى سندوقە كان

بوو ، چونكە ھەموو سندوقە كان لە يەك نە بوون .۰۰۰ ھەندىكىان

لە تەختە و پارچە دارى ئاسايى و سندوقى سېۋو پرتەقال دروست

كرا بوون ۋە ھەندىكى تريان لە دارى ساج و جاۋى دروست

كرا بوون .۰۰۰ سەرەپاي ئەوانەش بە زۆر جۆرى نىگارى جوان

ھەتكە ندرابوون و بە خەتى جوان ئايە تەكانى قورئانيان لە ستر

نوسرابوو .۰۰۰

لە بەردەم خۇيدا گوئى : « ئەمانەش قەيناكات .۰۰۰ بە لام تو

بلىي ھىچيان لەم كارە ياندا دەست كەوئى !! »

لەم بىر كىردنە ۋە يە دا بوو ، كابرانى چايە چى ھاتە ژوور

سەزى و گوئى :

– چى دەخۆي ؟

– چايە كىم بۆ بىنە و دووايىش نە فەرىك كە باب .

پیش ئه وهی بروت به هلی زانی چهند پرسیار یکی ئاراسته
بکات ، بویه سه ری لیج برده پیش و پئی گوت :

— ئه دارتاشانه چون پرسقیان دهست ده که وئی ؟

دای له قاقای پیکه نین و هر نهی برانده وه . . . . له گه
ئویش دانیشتوی ژیر و ژووری چایخانه که دایان له پرمه
پیکه نین . . . .

— پیکه نینی بۆچییه ؟ هیچ قسهی خراپم کردوه ؟

— نه خیر ، تو راست ده لئی ، دیاره شتی وات نه دیتوه ،
ئه وانه نانی مردوان ده خون !

ئه و جارهیان ئه و پیکه نینی هات .

— چون وایه ! یان به گالته واده لئی ؟ مرۆف که مرد نانیشی
ده بپئی .

— راسته نانی ده بپئی . . . . چونکه نانه که یان ده بیته به شسی
ئه و دارتاشه مل ئه ستورانه و سه دانی تر .

ویستی زیاتر پرسیار بکات و تئی بگات . . . به لام پیش
ئه وهی دوو پاتی بکاته وه ، یه کیک له ته نیشتی بوو سه ری هینا
ژیر گوئی و به ئه سپایی پئی گوت :

— ئه و دوو زه لانه ده بیننی ؟

— به لئی ده یان بینم .

— ده بیننی چون لال بوونه و لیت مؤر بوونه ته وه ؟

— بو ، چی خراپم پئی یان گوتوه ؟

— نه خیر ، به لام ناپانه وئی ئه وه نده له م مه سه له یه بکولیته وه

— بو ئه مانیش دارتاشن ؟

— له دارتاشه کان خراپترن ! ئه زانی چون ؟

زیاتر سهری لئی نزیك كرده وه و پئی گوت :

— ئەمانه گۆر هه لکه نن ۰۰۰۰ گۆر بۆ مردوووان هه لده که نن و به گه رپوچ و به ردیش هه لئی ده چنن ۰۰۰۰ ئە گه ر پوژیک یه کیتک نه مرئى نانیان ده ست ناکه وئى ۰۰۰۰ کرێکاران له گه ل تاریک و پوژنى به یاندا ده چنه مه یدان و له گه ل زه رده په ریش به جئى ده هیلن جا کاریان ده ست که وئى یان نه که وئى ۰ به لām ئەمانه له به یانیه وه هه تا پوژئاوا ، چاویان ده بپنه ده رگای ئەم نه خوشخانه یه و دوغای مردنی که سیک ده کهن ۰۰۰۰ به ته واوی له ده رگای نه خوشخانه نای هیننه ده ره وه به جووته ده چنه پیشوازی خاوه نه که ی و ده ئین :

«گۆر هه لچنتان ناوئى» ۰۰

جا به راگیان زۆر که س نانی مردوووان ده خوا به لām هه ر ناوی ئەوانه به دبو وه !

له م قسانه دا بوون ، غه لبه غه لیبیک له به ر ده رگای نه خوشخانه په یدا بوو ، له گه ل ده نگى نا له و گرین و شین و واوه یلاى ژنان ۰ گۆر هه لچنه کان زه رده خه نه یه کیان هاتئى و چوونه ده ره وه ۰۰۰۰ زۆر سه رسام بوو به م دیمه نه ۰۰۰ پوی کرده کا به رای ته نیشتی و پئی گوت :

— دياره نه خوشخانه زه کات و سه رفتره له نه خوشه کانی ده رده کات ، بۆیه ئەم هه موو دارتاش و کرێکاره مردوو خۆرانه ی له ده وردا کۆبونه ته وه و چاویان به ریوه ته په حمه تی دکتۆره کان ۰ تۆبلیئى منیش بۆددان کیشانه که م بیچم و نه م خه نه ناو توره که یه کی خامی دوودیناریه وه ؟ !

مجموعه قصصية
الضياع

لاپهړه

ناومروک : -

۵	۱ - وون بوون •
۱۱	۲ - سيخوړ •
۱۹	۳ - له چايه خانې كه وبازاندا •
۲۷	۴ - قاپه توړ •
۳۵	۵ - شهويك له ثوتېلي كاسب •
۴۷	۶ - راوه ماسي •
۵۳	۷ - كه لاره •
۵۹	۸ - دوزينه وه •
۶۵	۹ - شهويك له ژيانمدا •
۷۳	۱۰ - له م شاره دا زيندوو ناني مردووان ده خوا •

به یارمه تی ئەمیندارپیتی گشتی ی روشنبیری و
لاوانی ناوچهی کوردستان چاپکراوه

کاره هونهریه کان :

- ★ به کامیرای هونهرمه ند اسماعیل هه مه وه ندی خاوه نی ستۆدیۆ
رۆژان و یتنه ی شیتته کان گیراوه .
- ★ به پینووسی خوش نووس احمد عبدالرحمن نووسینی بهرگت و
ناوی چیرۆکه کان نووسراوه ته وه .
- ★ دیمه نی بهرگت له لایه ن خۆم .

ژماره ی سپاردن به کتێبخانه ی نیشتمانی : (۱۲۶۶) ۱۹۸۴

ت (۲۲۶۵۸)

چاپخانه ی روشنبیری / هه ولتیر

مجموعه قصصية

الضياع

كمال سعدى مصطفى

نووسەر له چه ند دتير يکدا :

- ★ له سانی ۱۹۵۶ له شارى ههولتير هاتوته
- سهر شانوو دهورى مروقى دراوه تى له
- شانوگهري ژيان •
- ★ قهزمانبهر له نه مينداريتى گشتى
- شارهوانى وهاوینه ههواره کان •
- ★ نه ندامى نه قابهى هونه رمه ندانه •
- ★ نه ندامى کوومه نهى وينه گرانى عيراقه •
- ★ نه ندامى کوومه تى هونه ره جوانه کانى کورده له ههولتير •
- ★ سهربارى نه ده ب خولياى هونه رى ته شکيلى به •
- ★ به هاوبه شى له گه ن چيروک نووس سايبير ره شيد له سانی
- ۱۹۷۶ شهس کورته چيروکيان به چاپ گه ياند •

نرخى ۵۰۰ فلسه

ژماره ی سپاردنى به کتیبخانه ی نیشتمانى (۱۲۶۶) ی

• سانی ۱۹۸۴